

USTAWA
o stosunku Państwa do Ewangelicznej Wspólnoty
Zielonościątkowej w Rzeczypospolitej Polskiej

Rozdział 1
Przepisy ogólne

Art. 1

1. Ustawa określa stosunek Państwa do Ewangelicznej Wspólnoty Zielonościątkowej w Rzeczypospolitej Polskiej, zwanej dalej „Kościołem”, oraz jej sytuację prawną.
2. W sprawach odnoszących się do Kościoła, nie uregulowanych w ustawie, stosuje się powszechnie obowiązujące przepisy prawa.

Art. 2

1. Nadrzędnym celem Kościoła jest głoszenie Ewangelii i czynienie ludzi uczniami Chrystusa na podstawie Bożego Słowa.
2. Cel ten jest realizowany w szczególności poprzez:
  - 1) wypełnianie funkcji religijnych wobec członków i innych osób objętych posługą Kościoła;
  - 2) działalność oświatowo-wychowawczą i charytatywno-opiekuńczą, szczególnie w dziedzinie zwalczania patologii społecznych;
  - 3) krzewienie chrześcijańskiej idei umacniania rodziny i chrześcijańskiego wychowywania dzieci w oparciu o uniwersalne elementy nauki ewangelicznej;
  - 4) kształtowanie postaw społecznych opartych na zasadach etyki chrześcijańskiej.

Art. 3

1. Kościół jest niezależny od jakiejkolwiek zagranicznej władzy duchownej i świeckiej.
2. Kościół rządzi się w swoich sprawach własnym Prawem Wewnętrznym uchwalanym przez Synod, swobodnie wykonując swoje funkcje religijne i cele.
3. Wypełniając swoje funkcje religijne Kościół może współdziałać z innymi kościołami w kraju i za granicą, należeć do krajowych organizacji międzykościelnych, a także międzynarodowych organizacji wyznaniowych i międzywyznaniowych.

Art. 4

1. Kościół może otaczać opieką duszpasterską wszystkich współwyznawców przebywających na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej, w tym obywateli innych państw.
2. Utworzenie lub zniesienie jednostki organizacyjnej Kościoła za granicą Rzeczypospolitej Polskiej może nastąpić przy zachowaniu przepisów prawa państwa, na którego terytorium ma ona swoją siedzibę.
3. Kościół zawiadamia ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych o utworzeniu lub zniesieniu jednostki organizacyjnej za granicą, o której mowa w ust. 2.

Rozdział 2

Osoby prawne Kościoła i ich organy

Art. 5

1. Strukturę i organizację Kościoła określa Prawo Wewnętrzne.
2. Ilekroć w ustawie jest mowa o władzy kościelnej, rozumie się przez to organ właściwej kościelnej osoby prawnej.
3. Osobowość prawną posiadają:
  - 1) Kościół jako całość;
  - 2) zbory;
  - 3) seminaria i szkoły biblijne;

- 4) instytuty naukowe, naukowo-dydaktyczne i wydawnicze;
  - 5) misje;
  - 6) ośrodki kościelne;
  - 7) kościelne studia radiowe i telewizyjne.
  - 8) przedszkola i szkoły.
4. Organami osób prawnych wymienionych w ust. 2 są:
- 1) dla Kościoła jako całości – Synod, Rada Naczelna Kościoła, Prezbiter Naczelny, Sekretarz;
  - 2) dla zboru – Zebranie ogólne, Rada Zboru, Pastor, Skarbnik;
  - 3) dla seminarium i szkoły biblijnej – Rektor;
  - 4) osób prawnych wymienionych w ust. 3 pkt 4-8 – Dyrektor.
5. Zakres kompetencji, tryb podejmowania decyzji, sposób powoływania i odwoływania organów określonych w ust. 4 określa Prawo Wewnętrzne.
6. Do składania oświadczeń woli upoważnieni są:
- 1) w imieniu Kościoła jako całości – łącznie Prezbiter Naczelny i Sekretarz;
  - 2) w imieniu zboru – łącznie Pastor i Skarbnik;
  - 3) w imieniu seminarium i szkoły biblijnej – Rektor;
  - 4) w imieniu osób prawnych wymienionych w ust. 3 pkt 4-8 – Dyrektor.

Art. 6

1. Inne jednostki organizacyjne Kościoła mogą, na wniosek Prezbitera Naczelnego, uzyskać osobowość prawną w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych.
2. Minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych wydając rozporządzenie, o którym mowa w ust. 1, określa nazwę i siedzibę jednostki organizacyjnej Kościoła uwzględniając potrzeby Kościoła w zakresie tworzenia jednostek organizacyjnych.

Art. 7

1. Kościelne jednostki organizacyjne, o których mowa w art. 5 ust. 3 pkt 2-8, nabywają osobowość prawną z chwilą powiadomienia właściwego organu przez władzę kościelną.
2. Właściwym organem jest:
  - 1) dla osób prawnych wymienionych w art. 5 ust. 3 pkt 3-8 – minister właściwy do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych;
  - 2) dla zborów – wojewoda właściwy ze względu na siedzibę zboru.
3. Powiadomienie powinno zawierać nazwę kościelnej osoby prawnej, siedzibę, a w odniesieniu do zborów – określenie granic terenu działania.
4. Właściwa władza kościelna powiadamia niezwłocznie organ wymieniony w ust. 2 o:
  - 1) zmianach dotyczących nazwy i siedziby kościelnej osoby prawnej;
  - 2) połączeniu, podziale i zniesieniu kościelnych osób prawnych.
5. Odpis powiadomienia, o którym mowa w ust. 3, z umieszczonym na nim potwierdzeniem jego przyjęcia, jest dowodem uzyskania osobowości prawnej.
6. O powołaniu i odwołaniu osoby sprawującej funkcje organu osoby prawnej władza kościelna powiadamia właściwy organ. Powiadomienie obejmuje imię i nazwisko, obywatelstwo oraz miejsce zamieszkania danej osoby.

Art. 8

Jednostki organizacyjne w tym wydawnictwa kościelne, zakłady wytwórcze, usługowe i handlowe, zakłady charytatywno-opiekuńcze, szkoły, placówki oświatowo-wychowawcze oraz opiekuńczo-wychowawcze nie posiadające osobowości prawnej działają w ramach kościelnych osób prawnych, które je powołały lub wskazanych uchwałą Rady Naczelnej Kościoła.

Art. 9

Kościelna osoba prawna nie odpowiada za zobowiązania innej kościelnej osoby prawnej.

Rozdział 3

Działalność Kościoła

Art. 10

1. Organizowanie kultu publicznego i jego sprawowanie podlega wyłącznie władzy kościelnej.
2. Publiczne sprawowanie kultu nie wymaga zgłoszenia lub uzyskania zezwolenia, jeżeli odbywa się:
  - 1) w kościołach, budynkach kościelnych i na gruntach kościelnych oraz w innych pomieszczeniach służących katechizacji lub organizacjom kościelnym;
  - 2) w innych miejscach udostępnionych na ten cel przez osobę upoważnioną do dysponowania nimi.
3. Organizowanie uroczystości o charakterze religijnym na drogach publicznych wymaga uzgodnienia, w zakresie bezpieczeństwa ruchu drogowego, z właściwymi organami administracji rządowej lub samorządowej.
4. Przepisu ust. 3 nie stosuje się do konduktów pogrzebowych odbywających się stosownie do miejscowego zwyczaju.
5. Religijne uroczystości pogrzebowe i żałobne mogą być sprawowane na cmentarzach komunalnych i wyznaniowych, przy zachowaniu obowiązujących przepisów porządkowych.

Art. 11

1. Małżeństwo zawarte w formie przewidzianej Prawem Wewnętrznym wywołuje skutki cywilne, jeżeli odpowiada wymaganiom określonym w Kodeksie rodzinnym i opiekuńczym.
2. Osobę duchowną, przed którą składa się oświadczenia o zawarciu małżeństwa, określa Prawo Wewnętrzne.

Art. 12

Kościół prowadzi konfesyjne nauczanie religii w systemie oświaty na zasadach i w trybie przewidzianych w odrębnych przepisach.

Art. 13

1. Kościół i jego osoby prawne mają prawo zakładać i prowadzić szkoły, seminaria teologiczne i instytuty misyjne oraz inne placówki oświatowo-wychowawcze i opiekuńczo-wychowawcze na zasadach określonych w odrębnych przepisach. Mają one charakter wyznaniowy i podlegają władzy kościelnej.
2. Do nauczycieli, wychowawców i pracowników zatrudnionych w szkołach i innych placówkach oświatowo-wychowawczych i opiekuńczo-wychowawczych, a także seminariach teologicznych i instytutach misyjnych prowadzonych przez Kościół, stosuje się odpowiednio przepisy dotyczące uprawnień nauczycieli, wychowawców i pracowników zatrudnionych w szkołach i placówkach publicznych.
3. Uczącym się w szkołach, placówkach, seminariach i instytutach wymienionych w ust. 1 i 2 przysługują świadczenia opieki zdrowotnej finansowane ze środków publicznych oraz ulgi w opłatach za przejazdy środkami publicznego transportu zbiorowego na równi z uczniami szkół publicznych.
4. Rodzicom lub opiekunom prawnym uczniów szkół prowadzonych przez kościelne osoby prawne przysługuje prawo do zasiłków rodzinnych na równi z rodzicami lub opiekunami uczniów szkół publicznych.

Art. 14

1. Kościół ma prawo do zakładania i prowadzenia szkół wyższych. Status prawny tych szkół, a także tryb i zakres uznawania przez Państwo stopni i tytułów nadawanych przez te szkoły regulują umowy między ministrem właściwym do spraw szkolnictwa wyższego a Kościołem.
2. Studentom szkół, o których mowa w ust. 1 przysługują świadczenia publicznych zakładów opieki zdrowotnej oraz ulgi w opłatach za przejazdy środkami publicznego transportu zbiorowego na równi ze studentami państwowych szkół wyższych.

3. Osobom pozostającym w stosunku pracy w szkołach, o których mowa w ust. 1 przysługują na równi z odpowiednimi pracownikami państwowych szkół wyższych świadczenia:
  - 1) publicznych zakładów opieki zdrowotnej,
  - 2) ubezpieczenia społecznego oraz
  - 3) zaopatrzenia emerytalnego pracowników i ich rodzin.
4. Nauczycielom przysługują ponadto ulgi w opłatach za przejazdy środkami publicznego transportu zbiorowego na równi z nauczycielami akademickimi.

Art. 15

1. Studenci teologii otrzymują na czas studiów odroczenie odbywania zasadniczej służby wojskowej, zaś w razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny mogą być przeznaczeni, stosownie do potrzeb Sił Zbrojnych Rzeczypospolitej Polskiej, do służby sanitarnej lub służby w obronie cywilnej.
2. Nie powołuje się absolwentów studiów, o których mowa w ust. 1, do odbywania przeszkolenia wojskowego w okresie przygotowań do ordynacji w ciągu dwóch lat od zakończenia studiów.
3. Ordynowani duchowni są przenoszeni do rezerwy i nie odbywają ćwiczeń wojskowych w czasie pokoju. W razie ogłoszenia mobilizacji oraz w czasie wojny mogą być oni powołani jedynie do pełnienia funkcji kapelanów wojskowych.
4. W razie ogłoszenia mobilizacji i w czasie wojny właściwe organy wojskowe, w porozumieniu z Radą Naczelną Kościoła, zapewnią pozostawienie do duszpasterskiej obsługi ludności niezbędnej liczby duchownych spośród tych, którzy podlegają mobilizacji.

Art. 16

1. Żołnierzom, pełniącym czynną służbę wojskową, zapewnia się możliwość uczestniczenia – poza terenem jednostek wojskowych w nabożeństwach i czynnościach religijnych w niedziele i święta Kościoła, jeżeli w miejscowości stacjonowania

jednostki wojskowej lub w jej pobliżu znajduje się zbór i jeżeli nie koliduje to z ważnymi obowiązkami służbowymi.

2. Opiekę duszpasterską na terenie jednostek wojskowych dla żołnierzy, o których mowa w ust. 1, zapewniają duchowni Kościoła w terminach uzgodnionych z dowódcami jednostek.
3. Duchownych, o których mowa w ust. 2, wyznacza Rada Naczelna Kościoła, w porozumieniu z Ministrem Obrony Narodowej.

Art. 17

1. Dzieciom i młodzieży przebywającym w zakładach wychowawczych i opiekuńczych, jak również w sanatoriach, prewentoriach i szpitalach, zapewnia się prawo wykonywania praktyk religijnych, korzystania z posług religijnych i katechizacji, w szczególności zapewnia się im możliwość udziału w nabożeństwach także w zborach Kościoła.
2. Dzieciom i młodzieży korzystającym z zorganizowanych form wypoczynku zapewnia się prawo do wykonywania praktyk religijnych, w szczególności do udziału w nabożeństwach.
3. Osoby wymienione w ust. 1 i 2 mają prawo do posiadania i korzystania z przedmiotów potrzebnych do celów kultu i praktyk religijnych.
4. W celu realizacji uprawnień, o których mowa w ust. 1, 2, 3 kierownicy właściwych zakładów zapewniają duchownym swobodny dostęp do tych osób.
5. Minister Sprawiedliwości, minister właściwy do spraw oświaty i wychowania oraz minister właściwy do spraw zdrowia, w porozumieniu z Radą Naczelną Kościoła, określają, w drodze rozporządzenia, szczegółowe zasady organizowania nabożeństw i katechizacji oraz wykonywania innych praktyk religijnych, właściwych dla nauczania kościelnego, dzieci i młodzieży przebywającym w zakładach wychowawczych, opiekuńczych, w sanatoriach, prewentoriach i szpitalach oraz korzystającym ze zorganizowanych form wypoczynku, mając na uwadze w szczególności zapewnienie:
  - 1) możliwości organizowania nabożeństw i katechizacji oraz wykonywania innych praktyk religijnych właściwych dla nauczania Kościoła;

- 2) opieki podczas udziału w nabożeństwach i innych praktykach religijnych oraz podczas uczestniczenia w katechizacji;
- 3) udziału w spotkaniach o charakterze wychowawczo-religijnym z osobami duchowymi Kościoła;
- 4) możliwości posiadania i korzystania z przedmiotów do celu kultu i praktyk religijnych, uwzględniających potrzeby religijne.

Art. 18

1. Osobom przebywającym w zakładach opieki zdrowotnej oraz zamkniętych zakładach pomocy społecznej zapewnia się prawo wykonywania praktyk religijnych i korzystania z posług religijnych.
2. W celu realizacji uprawnień, o których mowa w ust. 1, kierownicy tych zakładów zapewniają duchownym swobodny dostęp do tych osób i udostępniają odpowiednie pomieszczenia.
3. Osoby wymienione w ust. 1 mają prawo do posiadania i korzystania z przedmiotów potrzebnych do celów kultu i praktyk religijnych.

Art. 19

1. Osoby tymczasowo aresztowane mogą wykonywać praktyki religijne i uczestniczyć w nabożeństwach transmitowanych przez środki masowego przekazu oraz za zgodą organu, do którego dyspozycji pozostają, korzystać z indywidualnej posługi religijnej oraz uczestniczyć w nabożeństwach i spotkaniach o charakterze duszpasterskim organizowanych przez Kościół w odpowiednio przystosowanym pomieszczeniu na terenie aresztu, w którym przebywają.
2. Osobom skazanym zapewnia się możliwość wykonywania praktyk religijnych, korzystania z posług religijnych, uczestniczenia w nabożeństwach oraz spotkaniach o charakterze duszpasterskim organizowanych przez Kościół w odpowiednio przystosowanym pomieszczeniu w zakładzie, w którym przebywają. Osobom, które nie mają możliwości uczestniczenia w nabożeństwach na terenie zakładu, należy zapewnić możliwość wysłuchania nabożeństwa transmitowanego przez środki masowego przekazu oraz inne środki przekazu za zgodą organu, do którego dyspozycji pozostają.

3. Nieletnim przebywającym w zakładach poprawczych i schroniskach dla nieletnich zapewnia się możliwość wykonywania praktyk religijnych, posług religijnych, uczestniczenia w nabożeństwach i spotkaniach o charakterze duszpasterskim organizowanych przez Kościół. Nieletnim, którzy nie mają możliwości uczestniczenia w nabożeństwach, należy zapewnić możliwość wysłuchania nabożeństwa transmitowanego przez środki masowego przekazu oraz za zgodą organu, do którego dyspozycji pozostają inne środki przekazu, także z tych środków przekazu.
4. Osoby wymienione w ust. 1-3 mają prawo do posiadania i korzystania z przedmiotów potrzebnych do celów kultu i praktyk religijnych.
5. W celu realizacji uprawnień, o których mowa w ust. 1-4 kierownicy właściwych zakładów zapewniają duchownym swobodny dostęp do tych osób.

Art. 20

1. Kościół lub jego osoby prawne wymienione w art. 5 mogą tworzyć organizacje kościelne mające na celu działalność na rzecz Kościoła, kultu publicznego oraz przeciwdziałania patologiom społecznym i ich skutkom, a także zgodną z nauką Kościoła działalność społeczno-kulturalną, oświatowo-wychowawczą i charytatywno-opiekuńczą.
2. Do organizacji, o których mowa w ust. 1, stosuje się przepisy prawa o stowarzyszeniach, z tym że:
  - 1) władzy kościelnej przysługuje prawo wystąpienia do sądu z wnioskiem o rozwiązanie stowarzyszenia;
  - 2) wystąpienie do sądu o rozwiązanie stowarzyszenia przez organ właściwy w rozumieniu prawa o stowarzyszeniach wymaga opinii władzy kościelnej;
  - 3) w przypadku likwidacji organizacji kościelnej do jej majątku stosuje się odpowiednio przepisy Prawa Wewnętrznego.

Art. 21

1. Kościół i jego osoby prawne mogą ustanawiać fundacje. Do fundacji tych stosuje się ogólnie obowiązujące przepisy o fundacjach ze zmianami wynikającymi z przepisów ust. 2-5.

2. Niezależnie od nadzoru państwowego, nadzór nad działalnością fundacji sprawuje kościelna osoba prawna będąca fundatorem lub wskazana w statucie fundacji.
3. W razie stwierdzenia nieprawidłowości w zarządzaniu fundacją właściwy organ państwowy zwraca się do kościelnej osoby prawnej sprawującej nadzór nad fundacją, wyznaczając termin nie krótszy niż 3 miesiące na spowodowanie usunięcia nieprawidłowości. Po bezskutecznym upływie tego terminu można zastosować środki oznaczone w przepisach o fundacjach.
4. W razie konieczności poddania fundacji zarządowi przymusowemu, w myśl przepisów o fundacjach, zarząd ten będzie sprawowała kościelna osoba prawna wyznaczona przez Radę Naczelną Kościoła.
5. Jeżeli statut fundacji nie stanowi inaczej, o przeznaczeniu majątku fundacji w razie jej likwidacji zdecydować Rada Naczelna Kościoła.

Art. 22

1. Kościół i jego osoby prawne mają prawo prowadzenia działalności charytatywno-opiekuńczej.
2. Działalność charytatywno-opiekuńczą mogą również prowadzić inne jednostki organizacyjne, w zakresie określonym w Prawie Wewnętrznym.

Art. 23

Działalność charytatywno-opiekuńcza Kościoła obejmuje w szczególności:

- 1) prowadzenie zakładów dla sierot, starców, osób upośledzonych fizycznie lub umysłowo oraz innych kategorii osób potrzebujących opieki;
- 2) prowadzenie szpitali i innych zakładów opieki zdrowotnej oraz aptek;
- 3) organizowanie pomocy sierotom, ofiarom wojennym, osobom dotkniętym klęskami żywiołowymi i epidemiami i znajdującym się w trudnym położeniu materialnym lub zdrowotnym oraz pozbawionym wolności;
- 4) prowadzenie żłobków, przedszkoli, burs i schronisk;
- 5) udzielanie pomocy w zapewnieniu wypoczynku dzieciom i młodzieży znajdującym się w potrzebie;

- 6) krzewienie idei pomocy bliźnim i postaw społecznych temu sprzyjających;
- 7) przekazywanie za granicę pomocy ofiarom klęsk żywiołowych i osobom znajdującym się w szczególnej potrzebie.

Art. 24

Środki na realizację działalności charytatywno-opiekuńczej mogą pochodzić w szczególności z:

- 1) ofiar pieniężnych i w naturze oraz subwencji i dotacji pochodzących od krajowych instytucji i przedsiębiorstw państwowych, społecznych, wyznaniowych i prywatnych;
- 2) spadków, zapisów i darowizn krajowych i zagranicznych;
- 3) dochodów z imprez i zbiórek publicznych;
- 4) odpłatności za usługi świadczone przez kościelne instytucje charytatywno-opiekuńcze;
- 5) innych dochodów Kościoła i jego osób prawnych, w tym z ich działalności gospodarczej.

Art. 25

1. Kościół i jego osoby prawne mogą realizować inwestycje sakralne i kościelne.
2. Zbory mają prawo posiadania, zarządzania oraz zakładania i poszerzania cmentarzy grzebalnych.
3. Na wniosek kościelnej osoby prawnej miejscowe plany zagospodarowania przestrzennego obejmują także inwestycje sakralne i kościelne oraz cmentarze wyznaniowe.

Art. 26

1. Kościół ma prawo emitowania w publicznych środkach masowego przekazu nabożeństw oraz swoich programów religijno-moralnych, społecznych i kulturalnych.
2. Sposób realizacji uprawnień, o których mowa w ust. 1, określi porozumienie między Radą Naczelną Kościoła a właściwą jednostką publicznej radiofonii i telewizji.

3. Kościół może zakładać własne stacje radiowe i telewizyjne z zachowaniem obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa.

Art. 27

1. Kościół i jego osoby prawne mają prawo wydawania prasy, książek, druków oraz zakładania i posiadania wydawnictw oraz zakładów poligraficznych, z zachowaniem obowiązujących w tym zakresie przepisów prawa.
2. Kościół i jego osoby prawne mogą organizować własny kolportaż prasy lub korzystać z pośrednictwa innej sieci kolportażu.
3. Dla realizacji postanowień ust. 1 Kościół i jego osoby prawne mogą otrzymywać jako darowizny z zagranicy maszyny, urządzenia, materiały poligraficzne i papier.

Art. 28

1. Kościół i jego osoby prawne mają prawo organizowania i prowadzenia związanej z wypełnianiem swoich funkcji działalności kulturalnej, ewangelizacyjnej i artystycznej.
2. Dla realizacji prawa, o którym mowa w ust. 1, Kościół i jego osoby prawne mogą zakładać i prowadzić odpowiednie instytucje oraz dystrybucję i rozpowszechnianie nośników multimedialnych, w szczególności filmów.
3. Dla realizacji postanowień ust. 1 i 2 Kościół i jego osoby prawne mogą otrzymywać jako darowizny z zagranicy urządzenia i materiały.

Art. 29

Kościół i jego osoby prawne mają prawo gromadzenia zbiorów bibliotecznych na cele wewnętrzne i publiczne.

Art. 30

Instytucje państwowe, samorządowe i kościelne współdziałają w ochronie, konserwacji, udostępnianiu i upowszechnianiu zabytków architektury kościelnej i sztuki sakralnej oraz ich dokumentacji, muzeów, archiwów i bibliotek będących własnością kościelną, a także

dział kultury i sztuki o motywach religijnych, stanowiących ważną część dziedzictwa kultury.

Art. 31

1. Kościół i jego osoby prawne mają prawo do zbierania ofiar na cele religijne, kościelną działalność charytatywno-opiekuńczą, naukową, oświatową i wychowawczą oraz utrzymanie duchownych i ich rodzin.
2. Zbiórki wymienione w ust. 1 nie wymagają zezwolenia, jeżeli odbywają się w obrębie terenów kościelnych, budynków kościelnych oraz w miejscach i okolicznościach zwyczajowo przyjętych w danej okolicy i w sposób tradycyjnie ustalony.

Art. 32

W razie zniesienia kościelnej osoby prawnej zasady i sposób przeznaczenia jej majątku określa Prawo Wewnętrzne.

Art. 33

Niezależnie od ustawowego ubezpieczenia duchownych, kościelne osoby prawne mogą prowadzić wewnętrzną działalność ubezpieczeniową na rzecz duchownych i ich rodzin, która w rozumieniu ustawy nie jest działalnością gospodarczą w rozumieniu ustawy z dnia 2 lipca 2004 r. o swobodzie działalności gospodarczej (Dz. U. z 2010 r. nr 220, poz. 1447 z późn. zm.).

Rozdział 4

Przepisy przejściowe i końcowe

Art. 34

1. Kościelne osoby prawne istniejące w dniu wejścia w życie ustawy pozostają osobami prawnymi w rozumieniu niniejszej ustawy.
2. Wykaz kościelnych osób prawnych istniejących w dniu wejścia w życie ustawy określa załącznik do ustawy.

Art. 35

Do fundacji powstałych przed wejściem w życie ustawy mają zastosowanie przepisy ustawy o fundacjach.

Art. 36

Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

Załącznik.

Wykaz osób prawnych Ewangelicznej Wspólnoty Zielonościwkowej w Rzeczypospolitej Polskiej.

ZBORY KOŚCIOŁA:

- Ewangeliczna Wspólnota Zielonościwkowa – Zbór Gorlice
- Ewangeliczna Wspólnota Zielonościwkowa – Zbór Puławy
- Ewangeliczna Wspólnota Zielonościwkowa – Zbór Sanok
- Ewangeliczna Wspólnota Zielonościwkowa – Zbór Walim
- Ewangeliczna Wspólnota Zielonościwkowa – Zbór Wisłoczek
- Ewangeliczna Wspólnota Zielonościwkowa – Zbór Wola Piotrowa

UZASADNIENIE

I POTRZEBA I CEL WYDANIA USTAWY – SYTUACJA W DZIEDZINIE OBJĘTEJ PROPONOWANĄ REGULACJĄ – RÓŻNICA POMIĘDZY DOTYCHCZASOWYM A PROJEKTOWANYM STANEM PRAWNYM.

Celem ustawy jest uregulowanie stosunku Państwa do Ewangelicznej Wspólnoty Zielonościątkowej w Rzeczypospolitej Polskiej, zwanej dalej „Kościołem“. Projektowana ustawa reguluje jedynie sytuację prawną Kościoła, gdyż w dniu 1 stycznia 2011 r. weszła w życie nowelizacja ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.), która m.in. dodała we wspomnianej ustawie o finansach publicznych art. 112c, zgodnie z którym do czasu uchylecia zaleceń Rady Ecofin, o których mowa w art. 126 ust. 7 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, dotyczących objęcia Polski procedurą nadmiernego deficytu, Rada Ministrów nie może przyjmować m.in. projektów ustaw określających zwolnienia, ulgi i obniżki, których skutkiem finansowym może być zmniejszenie dochodów jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów. Sytuacja majątkowa Kościoła będzie mogła zatem zostać uregulowana po uchyleciu wyżej wskazanych zaleceń.

Kościół na podstawie decyzji Urzędu do Spraw Wyznań z dnia 9 stycznia 1981 r. został wpisany do Rejestru stowarzyszeń i związków religijnych pod poz. 15 pod nazwą Protestantka Wspólnota Regionu Bieszczadzkiego. Następnie decyzją Ministra-Kierownika Urzędu do Spraw Wyznań w dniu 12 lipca 1988 r. zatwierdzono znowelizowany statut Kościoła, stanowiący załącznik do wspomnianej decyzji i wpisano do Rejestru stowarzyszeń i związków religijnych zmiany polegające m.in. na zmianie nazwy na Ewangeliczną Wspólnotę Zielonościątkową. Następnie Minister-Szef Urzędu Rady Ministrów decyzją z dnia 11 stycznia 1990 r. wykreślił Kościół z dotychczasowego Rejestru stowarzyszeń i związków religijnych i wpisał go do Rejestru kościołów i innych związków wyznaniowych do działu A pod poz. 10.

Kościół wywodzi się z ruchu przebudzeniowego, który rozpoczął się na początku XX wieku w Kościele ewangelickim na Śląsku Cieszyńskim. W dniu 15 lipca 1910 r. kilkanaście osób wykluczonych z ewangelickiej Społeczności Chrześcijańskiej zarejestrowało zielonościątkowy Związek Stanowczych Chrześcijan, z którego wywodzą się wierni Kościoła. Wbrew niesprzyjającym okolicznościom (dwie wojny światowe, podział regionu między dwa państwa, totalitarne rządy po II wojnie światowej) nowa społeczność szybko się rozwijała. W 1951 r. Stanowczy Chrześcijanie w Czechosłowacji zdecydowali się przyłączyć do Jednoty Czeskobraterskiej (w 1967 r. nazwanej Kościołem Braterskim). Uczynili to pod presją władz państwowych. W 1952 r. niektóre zbory Jednoty, m.in. w Żukowie Dolnym, Nieborach, Suchej Górnej i Gródku, przeżyły przebudzenie duchowe. Ożywienie to zaniepokoiło władze państwowe i kościelne przeżywającej wówczas stagnację Jednoty Czeskobraterskiej.

W 1962 r. w społecznościach zaolziańskich pojawiły się tendencje do opuszczenia ziemi rodzinnej i przeprowadzki do Polski we właściwym czasie. Doprowadziło to do złożenia w urzędzie państwowym prośby o pozwolenie na wyjazd z Czechosłowacji. Po odmowie zborownicy nie podjęli kolejnych starań.

W 1963 r. część rodzin ze zborów w Gródku i Suchej Górnej przeniosła się do Nieborów i Żukowa Dolnego. Na konferencji kościelnej (synodzie) w Nieborach 20-22 marca 1964 r. zatwierdzono statut i wyznanie wiary związku o nazwie Stanowczy Chrześcijanie – Zielonościątkowi. Do urzędu wysłano wniosek rejestracyjny nowej wspólnoty wyznaniowej. Władze Czechosłowacji nie chcąc dopuścić do powstania związku, w marcu 1964 r., kilka dni przed konferencją, uwięziły na około rok 8 działaczy zielonościątkowych: Jana Brózdę, Jana

Cienciałę, Jana Folwarcznego, Karola Gajdacza, Józefa Konderłę, Jana Pyszkę, Pawła Unuckę i Adama Zagórę. Urzędnicy zamknęli kaplice należące do zborów odłączonych od Jednoty Czeskobraterskiej, więc wierni nabożeństwa organizowali potajemnie w domach. W 1968 r., w okresie Praskiej Wiosny (politycznej liberalizacji), za zgodą urzędów państwowych zostały tymczasowo otwarte kaplice w Żukowie Dolnym i Nieborach.

Po 1968 r. zmieniony rząd zezwolił kilkudziesięciu rodzinom na wyjazd z Czechosłowacji. W tym samym roku pierwsi Zaolzianie pojawili się w okolicach Sanoka, na pograniczu Beskidu Niskiego i Bieszczad. Do 1974 r. Ślązacy Cieszyńscy zasiedlili opuszczone w czasie powojennej militarno-przesiedleńczej Akcji Wisła wsie: Wolę Piotrową, Wisłoczek i Puławy. Kilka rodzin zamieszkało w Bukowsku i Tokarni. Życie osadników można porównać do kolonizacji nowych łądów. Zaolzianie kupili opuszczone 20 lat wcześniej gospodarstwa rolne, na których wspólnymi siłami („brygadami”) wznosili domy i budynki gospodarcze. Państwo zelektryfikowało wsie, połączyło je drogami, doprowadziło do nich linie telefoniczne, zmeliorowało pola, otworzyło szkołę podstawową w Woli Piotrowej, a później w Wisłoczku. Przesiedleńcy rolnictwa nauczyli się z podręczników. Dzięki temu ich metody uprawy roli były bardzo nowoczesne. Lokalni urzędnicy byli bardzo przychylni osadnikom. Udzielali im pożyczek na korzystnych warunkach, doradzali w sprawach rolnictwa, gwarantowali transport państwowy.

Już w 1968 r. nowi mieszkańcy południowo-wschodnich kresów Polski rozpoczęli starania o zarejestrowanie Związku Stanowczych Chrześcijan. Legalizacja nie była możliwa, ponieważ taka organizacja wyznaniowa była częścią Zjednoczonego Kościoła Ewangelicznego. Jednak urzędnicy nie grozili konsekwencjami z powodu braku rejestracji. Ta powiodła się dopiero 9 stycznia 1980 r. – utworzono wówczas Protestancką Wspólnotę Regionu Bieszczadzkiego (choć zbory nie znajdują się w Bieszczadach). Radę Wspólnoty tworzyli: Andrzej Byrt – przewodniczący, Jan Śliwka – jego zastępca, Józef Konderla – sekretarz, Karol Śliwka – skarbnik oraz członkowie Rady Rudolf Twardowski, Józef Byrtek, Alfred Wigłasz i Jan Folwarczny. Proponowana przez urząd nazwa nie zadowoliła członków wspólnoty, dlatego w 1981r. uzupełniono ją o dopisek: Kościół Zielonościątkowy. W 1988r. Protestancką Wspólnotę Regionu Bieszczadzkiego – Kościół Zielonościątkowy przemianowano na Ewangeliczną Wspólnotę Zielonościątkową.

Pierwsza placówka zboru w Woli Piotrowej, przekształcona później w samodzielny zbor, powstała w Sanoku. Obecnie Kościół tworzy 6 zborów: w Sanoku i jego okolicy, w Woli Piotrowej, Puławach i Wisłoczku, a także w Gorlicach i w Walimiu (wcześniej w Glinnie) koło Wałbrzycha. W miejscowości Czarna Górna koło Ustrzyk Dolnych w Bieszczadach Kościół prowadzi dom rekolekcyjny.

Cechą charakterystyczną śląskich chrześcijan jest muzyka. Od początku w podkarpackiej wspólnocie działają chóry, a w latach 1971-1981 grała orkiestra dęta z siedzibą w Puławach. Chór Międzyborowy występował w kraju, a także w Niemczech i Czechach.

W Puławach, Woli Piotrowej, Wisłoczku i Sanoku organizowane są zjazdy młodzieży należące do Kościoła, konferencje chrześcijańskie i obozy dla dzieci i młodzieży.

Kościół prowadzi misję wśród więźniów i osób starszych.

Kościół w 2002 r. bezzskutecznie występował do Prezesa Rady Ministrów z wnioskami o uregulowanie stosunków z Państwem w drodze odrębnej ustawy. W 2010 r. część Kościołów zrzeszonych w Aliansie Ewangelicznym w Rzeczypospolitej Polskiej, w tym **Kościół**, złożyły wnioski o przygotowanie projektów umów i ustaw regulujących stosunki z Państwem w trybie art. 25 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej. Także w 2010 r. Pastor Władysław Dwulat, Sekretarz Generalny Aliansu Ewangelicznego w RP, w imieniu wspomnianych Kościołów zwrócił się do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji o procedowanie w ramach jednego zespołu redakcyjnego projektów umów i ustaw o stosunku Państwa do powołanych wspólnot religijnych,

w trybie art. 25 ust. 5 Konstytucji RP, na co Minister Spraw Wewnętrznych i Administracji wyraził zgodę powołując swoich przedstawicieli do reprezentowania Strony Rządowej w pracach nad wspomnianymi projektami. Prace zespołu redakcyjnego zakończyły się przyjęciem w dniu ..... wspólnie wypracowanego projektu umowy i ustawy, o których mowa w art. 25 ust. 5 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej.

Przepisy projektu ustawy zgrupowane są w IV rozdziały obejmujące zasadniczo problematykę uregulowaną w sposób analogiczny jak w innych ustawach regulujących stosunek Państwa do kościołów i innych związków wyznaniowych działających w Rzeczypospolitej Polskiej i składają się z 36 artykułów.

W rozdziale I projektu zawarte są przepisy ogólne określające podstawowe zasady działalności Kościoła. Jak już wyżej wskazano zgodnie z art. 1 ust. 1 w związku z wejściem w życie art. 112c ustawy o finansach publicznych projektowana ustawa określa wyłącznie stosunek Państwa do Kościoła oraz jego sytuację prawną. Przewiduje się, że prace nad projektem ustawy o zmianie ustawy o stosunku Państwa do Kościoła zostaną podjęte po uchyleniu zaleceń Rady Ecofin, o których mowa w art. 126 ust. 7 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej. Rozdział I określa również m.in. cele Kościoła.

Rozdział II (Osoby prawne Kościoła i ich organy) określa strukturę i organizację Kościoła i jego organy. W art. 5 ust. 3 pkt 2-8 wymienione zostały rodzajowo osoby prawne Kościoła. Inne jednostki organizacyjne Kościoła, o których mowa w art. 6 ust. 1, mogą na wniosek Prezbitera Naczelnego uzyskać osobowość prawną w drodze rozporządzenia ministra właściwego do spraw wyznań religijnych oraz mniejszości narodowych i etnicznych. Pojęcie organu jest związane nierozdzielnie z osobą prawną, przy czym prowadzenie spraw i reprezentowanie osób prawnych określa art. 5 ust. 5 i 6. Sposób składania oświadczeń woli został określony dla zapewnienia bezpieczeństwa obrotu prawnego. W art. 9 wyrażona jest istotna zasada, że kościelna osoba prawna nie odpowiada za zobowiązania innej kościelnej osoby prawnej.

Rozdział III (Działalność Kościoła) szeroko określa zakres działalności Kościoła w sprawach: organizowania kultu, działalności oświatowo-wychowawczej, charytatywno-opiekuńczej, kulturalnej, ewangelizacyjnej i artystycznej. Projekt ustawy gwarantuje zatem Kościoła pełną swobodę działania na zewnątrz w zakresie wypełniania funkcji religijnych, co jest zgodne z celami Kościoła. Dla Kościoła istotne jest również zapewnienie w projekcie ustawy prawa do zawierania małżeństw wywierających takie skutki, jak małżeństwa zawarte przed kierownikiem urzędu stanu cywilnego. Projektowane przepisy umożliwiają także Kościołowi zorganizowanie duszpasterstw specjalnych (np. duszpasterstwa chorych) i wynikają z prawa każdego do korzystania z pomocy religijnej w miejscu, w którym się znajduje.

Rozdział IV (Przepisy przejściowe i końcowe) reguluje głównie kwestie osobowości prawnej jednostek organizacyjnych Kościoła istniejących w dniu wejścia w życie ustawy

II OCENA SKUTKÓW REGULACJI

1. Podmioty na które oddziałuje projektowana regulacja.

Projektowana regulacja będzie miała wpływ na Ewangeliczną Wspólnotę Zielonościową w Rzeczypospolitej Polskiej i jego osoby prawne oraz podmioty z nimi współpracujące.

2. Wyniki przeprowadzonych konsultacji społecznych.

Projekt ustawy jest załącznikiem do umowy zawartej pomiędzy Radą Ministrów a Ewangeliczną Wspólnotą Zielonościową w Rzeczypospolitej Polskiej podpisanej w Warszawie w dniu ..... Został on uzgodniony w władzami Ewangelicznej Wspólnoty

Zielonościątkowej w Rzeczypospolitej Polskiej i opublikowany w Biuletynie Informacji Publicznej MSWiA.

3. Wpływ regulacji na sektor finansów publicznych, w tym budżet państwa i budżety jednostek samorządu terytorialnego.

Projektowana regulacja nie powoduje dodatkowego obciążenia dla budżetu państwa ani jednostek samorządu terytorialnego. Projekt ustawy reguluje jedynie sytuację prawną Ewangelicznej Wspólnoty Zielonościątkowej w Rzeczypospolitej Polskiej, gdyż w dniu 1 stycznia 2011 r. weszła w życie nowelizacja ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych (Dz.U. Nr 157, poz. 1240, z późn. zm.), która m.in. dodała we wspomnianej ustawie o finansach publicznych art. 112c, w świetle którego do czasu uchylecia zaleceń Rady Ecofin, o których mowa w art. 126 ust. 7 Traktatu o funkcjonowaniu Unii Europejskiej, dotyczących objęcia Polski procedurą nadmiernego deficytu, Rada Ministrów nie może przyjmować m.in. projektów ustaw określających zwolnienia, ulgi i obniżki, których skutkiem finansowym może być zmniejszenie dochodów jednostek sektora finansów publicznych w stosunku do wielkości wynikających z obowiązujących przepisów.

4. Wpływ regulacji na rynek pracy.

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na rynek pracy.

5. Wpływ regulacji na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

Wejście w życie ustawy nie będzie miało wpływu na konkurencyjność gospodarki i przedsiębiorczość, w tym na funkcjonowanie przedsiębiorstw.

6. Wpływ regulacji na sytuację i rozwój regionalny.

Projektowana regulacja nie wpłynie na sytuację i rozwój regionalny.

7. Wskazanie źródeł finansowania.

Projekt nie powoduje dodatkowych kosztów z budżetu państwa

Projektowane rozwiązania nie są regulowane przez prawo Unii Europejskiej.

Projekt nie zawiera przepisów technicznych, a zatem nie podlega notyfikacji zgodnie z trybem przewidzianym w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 23 grudnia 2002 r. w sprawie funkcjonowania krajowego systemu notyfikacji norm i aktów prawnych (Dz. U. Nr 239, poz. 2039 oraz z 2004 r. Nr 65, poz. 597).